

834.

Umowa między Polską a Belgią,

podpisana w dniu 30 grudnia 1922 r., a dotycząca pewnych kwestyj, odnoszących się do majątków, praw i udziałów.

(ratyfikowana na podstawie ustawy z dnia 1 czerwca 1923 r. — Dz. U. R. P. № 61, poz. 446).

Przekład.

W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ
MY, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI
PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ

Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia trzydziestego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku podpisana została w Brukselli Umowa, dotycząca pewnych kwestji odnoszących się do majątków, praw i udziałów, pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej z jednej strony i Rządem Królestwa Belgji z drugiej strony, która słowo w słowo brzmi jak następuje:

Umowa dotycząca pewnych kwestyj, odnoszących się do majątków, praw i udziałów.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
z jednej strony i
Jego Królewska Mość Król Belgów
z drugiej strony

pragnąc zapewnić, za wspólną zgodą, uregulowanie pewnych kwestyj dotyczących majątków, praw i udziałów obywateli w swych państwach, mianowali w tym celu swych pełnomocników:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Władysława hr. Sobańskiego, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej przy Jego Królewskiej Mości Królu Belgów,

Jego Królewska Mość Król Belgów:

Pana Henryka Jasparr, Swego Ministra Spraw Zagranicznych, którzy, po zakomunikowaniu sobie wzajemnie swych pełnomocnictw uznanych za sporządzone w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Art. 1.

Polska przedsięwzięmie wszelkie konieczne środki w celu zapewnienia wszystkich restytucyj, przewidzianych w §§ a i f artykułu 297 i artykułu 238 Traktatu Wersalskiego z dnia 28 czerwca 1919 z Niemcami i w analogicznych artykułach innych Traktatów Pokojowych, w wypadkach jeżeliby majątki, prawa i udziały, które mają być zwrócone obywatelom belgijskim, włączając tu spółki i towarzystwa, w których ci obywatele są zainteresowani, znajdowały się na terytorjum polskiem. Odszkodowania, przewidziane w wymienionych artykułach, obciążają dawne państwa nieprzyjacielskie. W wypadku, gdyby, na skutek rozporządzenia wcześniejszego od niniejszego Traktatu

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE
NOUS STANISŁAW WOJCIECHOWSKI
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE POLONAISE

à tous ceux qui ces présentes Lettre verront
Salut:

Une Convention concernant certaines questions relatives aux biens, droits et intérêts, ayant été signée à Bruxelles le trente Décembre mil neuf cent vingt deux entre le Gouvernement de la République Polonaise et le Gouvernement du Royaume de Belgique, Convention, dont la teneur suit:

Convention concernant certaines questions relatives aux biens, droits et intérêts.

Le Président de la République Polonaise,
d'une part,
et Sa Majesté le Roi des Belges,
d'autre part,

désireux d'assurer, d'un commun accord, le règlement de certaines questions relatives aux biens, droits et intérêts de leurs ressortissants dans leurs pays respectifs, ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Le Président de la République Polonaise:

Monsieur le Comte Ladislas Sobański, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Polonaise près Sa Majesté le Roi des Belges,

Sa Majesté le Roi des Belges:

Monsieur Henri Jasparr, Son Ministre des Affaires Etrangères, lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Art. 1.

La Pologne prendra toutes les mesures nécessaires en vue d'assurer toutes les restitutions prévues aux paragraphes a et b de l'article 297 et à l'article 238 du Traité de Versailles du 28 juin 1919 avec l'Allemagne et aux articles analogues des autres Traités de Paix en tant que les biens, droits et intérêts à restituer aux ressortissants belges, y compris les sociétés et associations dans lesquelles ses ressortissants sont intéressés, se trouveraient sur le territoire polonais. Les indemnités prévues par les dits articles restent à la charge des anciens pays ennemis. Au cas où, par suite de disposition ou d'affectation antérieures au présent Traité et dont

I z którego Polska osiągnęła korzyści, restytucje byłyby niemożliwe lub trudne, Polska odszkoduje słusznie uprawnionych.

Belgja przyjmuje takie same zobowiązania względem Polski.

Wszelako, powyżej wymienione restytucje, wynikające z artykułu 238 Traktatu Wersalskiego i z analogicznych artykułów innych Traktatów Pokojowych, dotyczące maszyn i przedmiotów wywiezionych z Belgji, będą mogły, na życzenie Polski, być wstrzymane aż do chwili uregulowania procedury zwrotu obywatelom polskim maszyn i przedmiotów wywiezionych z Polski do Niemiec.

Restytucje, przewidziane w niniejszym artykule, będą również na życzenie Polski, i pod warunkiem uiszczenia przez nią słusznego odszkodowania opóźnione, o ileby one zagrażały bezpieczeństwu i obronie narodowej Polski.

Art. 2.

Polacy w Belgji, lub Belgijczycy w Polsce, korzystając będą nawzajem, narówni z krajowcami, z ustaw tych krajów, dotyczących unieważnienia czynności władz nieprzyjacielskich lub zajętych przez nieprzyjaciela.

Art. 3.

Wyjątkowe zarządzenia wojenne i środki wykonawcze, jak je określono w § III aneksu do działu IV części X Traktatu Wersalskiego i w analogicznych postanowieniach innych Traktatów Pokojowych, poczynione przez Belgję i tyżące się majątków, praw i udziałów obywateli polskich, łącznie ze spółkami i towarzystwami, w których obywatele ci są zainteresowani, o ile likwidacji jeszcze nie ukończono, będą zniesione lub wstrzymane, a wymienione majątki, prawa i udziały przywrócone będą osobom uprawnionym, w takim zakresie, w jakim mogłyby być dotknięte przez zarządzenia powzięte uprzednio.

Wszelako, likwidacje, będące w toku, będą mogły być wyjątkowo ukończone w wypadku, gdy, ze względu na okoliczności sprawy, przerwianie lub wstrzymanie likwidacji odbiłoby się ujemnie na interesach, wchodzących w grę.

Obywatele polscy, których majątki, prawa i udziały, łącznie z własnością przemysłową, literacką lub artystyczną, były w Belgji przedmiotem likwidacji, cesji, koncesji lub najmu, albo wszelkich innych zarządzeń częściowych lub całkowitych, stosowanych do majątków, praw i udziałów b. poddanych nieprzyjacielskich, otrzymają bezpośrednią należną im część zysku z tych likwidacji, cesyj, koncesyj lub najmu, lub innych zarządzeń częściowych lub całkowitych.

Art. 4.

Polska zobowiązuje się, w zakresie w którym przyznana jej jest wzajemność, zapewnić majątkom, prawom i udziałom przywróconym obywatelom belgijskim, przez zastosowanie artykułu 1 niniejszej Umowy, takie same traktowanie, co majątkom, pra-

la Pologne aurait tiré profit, les restitutions seraient impossibles ou difficiles, la Pologne indemniserait équitablement les ayants-droit.

La Belgique prend les mêmes engagements envers la Pologne.

Toutefois, les restitutions ci-dessus visées résultant de l'article 238 du Traité de Versailles, et des articles analogues des autres Traités de Paix concernant les machines ou objets enlevés de Belgique, pourront, à la demande de la Pologne, être retardées jusqu'au moment où la procédure de restitution à des ressortissants polonais des machines ou objets enlevés par l'Allemagne en Pologne aura été réglée.

Les restitutions prévues par le présent article seront également, à la demande de la Pologne et moyennant paiement par elle d'une indemnité équitable, retardées tant qu'elles compromettraient la sécurité et la défense nationale polonaises.

Art. 2.

Les Polonais en Belgique en les Belges en Pologne bénéficieront respectivement, comme les nationaux eux-mêmes, des lois de ces pays concernant l'annulation des actes des autorités ennemies en pays ennemis ou occupés par l'ennemi.

Art. 3.

Les mesures exceptionnelles de guerre et les mesures de disposition, telles qu'elles sont définies dans le paragraphe III de l'annexe à la section IV de la partie X du Traité de Versailles et dans les dispositions analogues des autres Traités de Paix, prises en Belgique concernant les biens, droits et intérêts des ressortissants de la Pologne, y compris les sociétés et associations dans lesquelles ces ressortissants étaient intéressés quand la liquidation n'a pas été terminée, seront levées ou arrêtées, et les biens, droits et intérêts dont il s'agit seront restitués aux ayants-droit, sauf dans la mesure où ils peuvent avoir été affectés par les mesures déjà prises.

Toutefois, les liquidations en cours pourront être exceptionnellement terminées au cas où, en raison des circonstances de l'affaire, l'interruption ou l'arrêt de la liquidation serait préjudiciable aux intérêts en cause.

Les ressortissants polonais dont les biens, droits et intérêts, y compris la propriété industrielle, littéraire ou artistique, auront été en Belgique l'objet de liquidations, cessions, licences ou locations ou de toutes autres mesures de disposition partielle ou totale appliquées aux biens, droits et intérêts des ressortissants anciens ennemis, recevront directement la part leur revenant dans le produit de ces liquidations, cessions, licences, locations, ou autres mesures de disposition partielle ou totale.

Art. 4.

La Pologne s'engage, dans la mesure où la réciprocité lui est accordée, à assurer aux biens, droits et intérêts restitués par application de l'article 1-er de la présente Convention, aux ressortissants de la Belgique le même traitement qu'aux biens,

wom i udziałom tego samego rodzaju należącym do jej własnych obywateli, nie poddawać, po wejściu w życie niniejszej Umowy, wymienionych majątków, praw i udziałów żadnemu zarządzeniu naruszającemu ich własność, któreby nie było stosowane jednako-wo do majątków praw i udziałów jej obywateli i wypłacić należyte odszkodowanie w wypadku, gdyby te zarządzenia były poczynione.

Art. 5.

Polska uznaje ważność wszystkich praw nabytych przez obywateli belgijskich lub przez spółki, w których większość kapitału akcyjnego należy do obywateli belgijskich, na terytorjach przyłączonych do Polski, z zastosowaniem się do ustaw obowiązujących na wzmiankowanych terytorjach w chwili nabycia tych praw.

W szczególności, Polska uznaje ważność koncesyj lub koncesyj dzierżawionych przyznanych przed 1 sierpnia 1914 r., dotyczących eksploatacji urządzeń publicznych, koncesyj kopalnianych lub dzierżawy koncesyj kopalnianych i nabytych praw na poszukiwania i otrzymywanie koncesyj kopalnianych, zwłaszcza koncesyj na eksploatację ropy i innych produktów bitumicznych, węgla, żelaza i innych minerałów, które były przyznane bądź przez byłe państwa, prowincje lub magistraty, bądź przez właścicieli ziemi lub koncesyj. Warunki tych koncesyj pozostają prawomocne aż do upływu terminu, przewidzianego w akcie koncesji lub w akcie dzierżawy, z zastrzeżeniem tego, co następuje:

Koncesjonariusze lub dzierżawcy koncesji, bez względu na rodzaj koncesyj, od których dochody stanowiły podczas wojny przedmiot wyjątkowych zarządzeń wojennych lub środków wykonawczych, lub którzy byli czasowo pozbawieni możności korzystania ze swych praw, będą mogli otrzymać przedłużenie trwania tej koncesji. Przy przedłużeniu tym uwzględniany będzie czas trwania wyłączenia.

Prolongaty przyznane będą na mocy wzajemnej zgody pomiędzy zainteresowanymi i w wypadku, gdy zgoda ta nie będzie mogła być osiągnięta, sprawa zostanie przedłożona sędziemu polubownemu, wybranemu zgodnie przez Wysokie Układające się Strony.

O ile w ten sposób przyznane przedłużenia spowodowałyby dla jednej ze stron, na skutek zmiany warunków ekonomicznych, znaczne szkody, przyznane będzie stronie poszkodowanej słuszne odszkodowanie przez sędziego polubownego, wybranego zgodnie przez Wysokie Układające się Strony. Co dotyczy koncesyj urządzeń publicznych, postanowienia kontraktu takie, jak pomiędzy innymi, dotyczące taryf, czasu trwania, odkupu, należności i t. d. będą zrewidowane i dostosowane do obecnych ogólnych warunków ekonomicznych.

Art. 6.

W wypadku, gdy w spółce lub przedsiębiorstwie założonym według ustawy niemieckiej, austriacko-węgierskiej, bułgarskiej lub tureckiej, na terytorjum Wysokich Układających się Stron, większość kapitału akcyjnego należała do obywateli drugiej Układającej

droits et intérêts de même nature appartenant à ses propres ressortissants, à ne soumettre, après la mise en vigueur de la présente Convention, les dits biens, droits et intérêts à aucune mesure portant atteinte à la propriété qui ne soit pas appliquée également aux biens, droits et intérêts de ces ressortissants, et à payer une indemnité convenable dans le cas où ces mesures seraient prises.

Art. 5.

La Pologne reconnaît la validité de tous les droits acquis par des ressortissants de la Belgique ou par des sociétés dont la majorité du capital-actions appartient à des ressortissants belges dans les territoires transférés à la Pologne, sous le régime des lois en vigueur dans ces portions de territoires au moment de l'acquisition de ces droits.

En particulier, la Pologne reconnaît la validité des concessions ou fermages de concessions accordés avant le premier août 1914 concernant l'exploitation des services publics, des concessions minières ou fermages de concessions minières et droits acquis à la recherche ou à l'obtention des concessions minières, spécialement des concessions d'exploitation des pétroles et d'autres produits bitumineux, de houille, de fer ou autres minerais, telles qu'elles ont été accordées, soit par les anciens Etats, provinces ou municipalités, soit par les propriétaires du sol ou de concessions. Ces concessions demeurent valables dans les conditions et jusqu'à l'expiration des délais prévus dans les actes de concession ou de fermage, sous réserve de ce qui suit:

Les concessionnaires ou fermiers de concession, quelque soit la nature de leur concession, dont les intérêts ont fait pendant la guerre l'objet de mesures exceptionnelles de guerre ou de disposition ou qui ont été temporairement privés de la jouissance de leurs droits pourront obtenir la prolongation de la durée de ladite concession, Cette prolongation tiendra compte de la durée de la dépossession.

Les prolongations seront consenties par accord amiable entre les intéressés et, au cas où cet accord ne pourrait être obtenu, l'affaire sera soumise à un arbitre choisi d'accord par les Hautes Parties Contractantes.

Lorsque les prolongations ainsi accordées entraînent pour une des parties, par suite du changement dans les conditions économiques, un préjudice considérable, une indemnité équitable sera attribuée à la partie lésée par un arbitre choisi à la suite d'un accord entre les Hautes Parties Contractantes. En ce qui concerne les concessions de services publics, les stipulations contractuelles telles que, entre autres, celles visant les tarifs, la durée, le rachat, les redevances, etc... seront révisées et adoptées au conditions économiques générales actuelles.

Art. 6.

Au cas où dans une société ou entreprise constituée d'après la loi allemande, austro-hongroise, bulgare ou turque, sur le territoire des Hautes Parties Contractantes, la majorité du capital-actions appartenait à des ressortissants de l'autre Partie

się Strony, lub do spółki w której obywatele ci posiadają większość akcji, prawo zlikwidowania spółki lub przedsiębiorstwa przewidziane w artykule 297 b Traktatu Wersalskiego i w analogicznych artykułach innych Traktatów Pokojowych, będzie mogło być wykonywane tylko za zgodą Wysokich Układających się Stron.

We wszystkich wypadkach, gdy w spółce lub przedsiębiorstwie zlikwidowanym przez jedną z Wysokich Układających się Stron na mocy prawa przewidzianego w Traktatach Pokojowych, obywatele drugiej strony są zainteresowani, obywatele ci winni otrzymać z zysku pochodzącego z likwidacji, część proporcjonalną do ich udziału.

O ile obywatel jednego z dwóch krajów ustali przed Mieszanym Trybunałem Rozjemczym przewidzianym w dziale VI części X (klauzule ekonomiczne) Traktatu Wersalskiego, lub przed sędzią polubownym wyznaczonym przez ten Trybunał, iż warunki sprzedaży lub środki przedsięwzięte przez Rząd Państwa, o które chodzi, niezależnie od ustawodawstwa ogólnego, odbiły się niesprawiedliwie na cenę, trybunał lub sędzia polubowny będą mogli przyznać uprawnionemu słuszne odszkodowanie, które winno być wypłacone przez wymienione Państwo.

Art. 7.

Spółki lub firmy założone według ustaw niemieckich, austriacko-węgierskich lub rosyjskich, których główne ośrodki działalności lub siedziba znajdowały się przed 1 sierpnia 1914 r. na terytorjach, przyłączonych do Polski, i w których większość kapitału akcyjnego, należała do obywateli belgijskich lub do spółek, w których obywatele belgijscy posiadali większość kapitału akcyjnego, będą miały prawo przelać swe majątki, prawa i udziały na inną spółkę założoną zgodnie, bądź z ustawodawstwem Polski, bądź z ustawodawstwem Belgii, stosownie do wyboru obywateli belgijskich i zatwierdzoną według ustawodawstwa polskiego.

Spółki założone według ustaw belgijskich, których główna eksploatacja lub siedziba zarządu znajdowała się, przed 1 sierpnia 1914 r. na terytorjach przyłączonych do Polski i w których większość kapitału akcyjnego należała do obywateli belgijskich, lub do spółek, w których powyżsi obywatele posiadali większość kapitału akcyjnego, będą mogły w dalszym ciągu swobodnie wykonywać swój przemysł, zgodnie z postanowieniami Traktatu Handlowego, zawartego pomiędzy Wysokimi Układającymi się Stronami, w dniu dzisiejszym.

Upoważnienia potrzebne ewentualnie dla stosowania poprzednich dwóch ustępów, przyznane zostaną z prawa, z wyjątkiem gałęzi przemysłu, które ze względu na swój charakter użyteczności ogólnej, mogłyby podlegać ograniczeniom specjalnym przewidzianym przez ustawę, lub przez postanowienie Rady Ministrów.

Przelania te nie będą podlegały żadnemu ciężarowi ani opłacie.

Art. 8.

Z zastrzeżeniem odszkodowań, których obywatele polscy mogliby się słusznie domagać, Polska

Contractante ou à une société dont ces ressortissants ont la majorité du capital-actions, le droit de liquider la société ou entreprise prévu par l'article 297 b du Traité de Versailles et par les articles analogues des autres Traités de Paix, ne pourra être exercé qu'après accord entre les Hautes Parties Contractantes.

Toutes les fois que, dans une société ou entreprise liquidée par une des Hautes Parties Contractantes en vertu du droit prévu par les Traités de Paix, les ressortissants de l'autre Partie sont intéressés, ces ressortissants devront recevoir une proportion du produit de la liquidation correspondant à leurs droits.

Si le ressortissant d'un des deux pays établit devant le Tribunal Arbitral mixte prévu par la section VI de la Partie X (clauses économiques du Traité de Versailles), ou devant un arbitre désigné par ce Tribunal, que les conditions de la vente ou que des mesures prises par le Gouvernement de l'Etat dont il s'agit, en dehors de la législation générale, ont été injustement préjudiciables quant au prix, le Tribunal ou l'Arbitre aura la faculté d'accorder à l'ayant-droit une indemnité équitable qui devra être payée par ledit Etat.

Art. 7.

Les sociétés ou firmes constituées d'après les lois allemandes, austro-hongroises ou russes, dont l'exploitation principale ou le siège social se trouvait avant le 1-er août 1914, dans les territoires transférés à la Pologne et dont la majorité du capital-actions appartenait à des ressortissants de la Belgique ou à des sociétés dans lesquelles ces ressortissants avaient la majorité du capital-actions, auront le droit de transférer leurs biens, droits et intérêts à une autre société constituée conformément, soit aux lois de la Pologne, soit aux lois de la Belgique, aux choix des ressortissants de la Belgique, et autorisée conformément à la loi polonaise.

Les sociétés constituées sous le régime de la loi belge dont l'exploitation principale ou le siège administratif se trouvait, avant le 1-er août 1914, dans les territoires transférés à la Pologne et dont la majorité du capital-actions appartenait à des ressortissants de la Belgique ou à des sociétés dans lesquelles lesdits ressortissants possédaient la majorité du capital actions, pourront continuer à exercer librement leurs industries, conformément aux stipulations du Traité de Commerce conclu entre les Hautes Parties Contractantes et signé en date de ce jour.

Les autorisations éventuellement nécessaires pour l'application des deux alinéas précédents, seront accordées de droit, sauf en ce qui concerne les industries qui, en raison de leur caractère d'utilité générale, pourraient être soumises à des restrictions spéciales par une loi ou une décision du Conseil des Ministres.

Ces transferts ne seront soumis à aucune charge ou taxe.

Art. 8.

Sous réserve des indemnités qui pourraient être dûment réclamées par des ressortissants polo-

zobowiązuje się nie naruszać postanowień, powziętych od początku wojny i w przeciągu trzech miesięcy od chwili podpisania niniejszej Umowy, przez walne zebranie spółek, których siedziba mieściła się na jednym z terytorjów wchodzących obecnie w skład Polski, z racji, iż te walne zebrania odbywały się zagranicą.

Art. 9.

Wysokie Układające się strony przyznają nawzajem swym obywatelom, którzy ponieśli straty z powodu wojny, te same terminy płatności ich długów, co własnym obywatelom.

Art. 10.

Z zastrzeżeniem układów specjalnych, któreby w międzyczasie mogły nastąpić, dla stosowania artykułów 5, 6, 7 i artykułów 11, 12, 13, 14, 15 i 16 uwzględniane są tylko udziały obywateli polskich i belgijskich, posiadane przez nich w spółkach lub przedsiębiorstwach przed 1 sierpnia 1914 r.

Art. 11.

a) Kontrakty zawarte pomiędzy osobami podlegającymi obecnie sądownictwu polskiemu i osobami podlegającymi sądownictwu belgijskiemu, które stały się stronami rozłączonymi w sensie par. 1 załączonego aneksu są uważane za unieważnione od chwili, gdy jakiegokolwiek dwie ze stron stały się stronami rozłączonymi, z wyjątkiem długów i innych zobowiązań pieniężnych, wynikających z wykonania pewnego aktu lub zapłaty pieniędzy przewidzianej przez te kontrakty i z zastrzeżeniem wyjątków i przepisów specjalnych co do pewnych kontraktów przewidzianych poniżej lub w załączonym aneksie.

b) Wyjęte z pod unieważnienia według postanowień niniejszego artykułu są kontrakty, których wykonanie, w interesie publicznym na skutek porozumienia między Wysokimi Układającymi się Stronami, byłoby zażądane w terminie 6-iu miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy.

O ile wykonanie kontraktów w ten sposób zachowujących moc obowiązującą pociąga dla jednej ze stron, na skutek zmiany handlowych warunków, znaczną szkodę, przyznane będzie Stronie poszkodowanej słuszne odszkodowanie, przez sędziego polubownego wybranego na skutek porozumienia się pomiędzy Wysokimi Układającymi się Stronami.

c) Żadne postanowienie niniejszego artykułu lub załączonego aneksu nie może być uważane, jako unieważniająca jakąkolwiek transakcję, która była prawnie wykonana, na mocy traktatu zawartego pomiędzy stronami rozłączonymi, za zezwoleniem jednego z Mo-carstw wojujących.

d) W wypadku kontraktów dotyczących koncesji, korzystania z praw własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, zawartych pomiędzy osobami, które stały się stronami rozłączonymi, pierwotny nabywca tego rodzaju koncesji będzie miał prawo, w przeciągu 6 miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy, żądać od właściciela tych praw przy-

nais, la Pologne s'engage à ne pas invalider les décisions qui auront été prises depuis le commencement de la guerre jusqu'à un terme de trois mois, après la signature de la présente Convention, par les assemblées générales des sociétés dont le siège social était situé dans un des territoires faisant aujourd'hui partie de la Pologne, du fait que ces assemblées générales se sont tenues à l'étranger.

Art. 9.

Les Hautes Parties Contractantes accorderont à leurs ressortissants réciproques victimes des dommages de guerre, les mêmes délais de paiement pour leurs dettes, qu'à leurs propres ressortissants.

Art. 10.

Sous réserve d'accords particuliers qui pourraient intervenir, il n'est tenu compte, pour l'application des articles 5, 6 et 7 et des articles 11, 12, 13, 14, 15 et 16, que des intérêts des ressortissants polonais et belges existant dans les sociétés ou entreprises avant le 1-er août 1914.

Art. 11.

a) Les contrats conclus entre personnes actuellement soumises à la juridiction de la Pologne et les personnes soumises à la juridiction de la Belgique qui sont devenues parties séparées au sens du 1-er paragraphe de l'annexe ci-jointe, sont considérés comme annulés à partir du moment où deux quelconques des parties sont devenues parties séparées, sauf en ce qui concerne les dettes et autres obligations pécuniaires résultant de l'exécution d'un acte ou paiement prévu par ces contrats et sous réserve des exceptions et des règles spéciales à certains contrats prévus ci-après ou dans l'annexe ci-jointe.

b) Sont exceptés de l'annulation aux termes du présent article les contrats dont, dans l'intérêt général et à la suite d'accord entre les Hautes Parties Contractantes, l'exécution sera réclamée dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur de la présente Convention.

Lorsque l'exécution des contrats ainsi maintenus entraîne pour une des parties, par suite du changement dans les conditions du commerce, un préjudice considérable, une indemnité équitable sera attribuée à la partie lésée par un arbitre choisi à la suite d'un accord entre les Hautes Parties Contractantes.

c) Aucune disposition du présent article et de l'annexe ci-jointe ne peut être regardée comme invalidant une opération qui a été effectuée légalement, en vertu d'un contrat passé entre parties séparées avec l'autorisation d'une des Puissances belgiques.

d) Dans le cas de contrats, de licences d'exploitation de droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, conclus entre personnes qui sont devenues parties séparées, le bénéficiaire primitif d'une licence de ce genre aura le droit, six mois après la mise en vigueur de la présente Convention, d'exiger du titulaire des droits la concession d'une nou-

znania mu koncesji, której warunki, w braku zgody, będą mogły być ustalone przez właściwy trybunał kraju, w którym prawa te istnieją.

Annex do artykułu 11.

I. Postanowienia ogólne.

1. W rozumieniu artykułów 11, 12 i 13, osoby, uczestniczące w kontrakcie, uważane będą za strony rozłączone, o ile stosunki handlowe pomiędzy nimi będą zabronione przez ustawy, dekrety lub rozporządzenia państwa, któremu podlegała jedna z tych stron, lub staną się w jakikolwiek sposób przeciwne prawu. Będą one uważane za rozdzielone od chwili, gdy stosunki handlowe zostaną zabronione lub staną się w jakikolwiek sposób przeciwne prawu.

Wyrażenie „okres rozdziału” oznacza okres, podczas którego stosunki handlowe były niedozwolone.

2. Wyłączone są od unieważnienia przewidzianego w artykule 11 i pozostają w mocy pod warunkiem stosowania ustaw, dekretów i rozporządzeń wewnętrznych, wydanych podczas wojny przed 11 listopada 1918 r., jak również postanowień kontraktów:

a) Kontrakty mające na celu zmianę własności dóbr i wartości ruchomych lub nieruchomości, o ile własność zostanie przeniesiona lub przedmiot dostarczony zanim Strony zostały rozłączone.

b) Kontrakty terminowe najmu lub zobowiązanie najmu.

c) Kontrakty hipoteczne i zastawnicze.

d) Kontrakty na koncesje górnicze, odkrywkowe, na kamieniołomy lub pokłady.

e) Kontrakty pomiędzy prywatnymi osobami lub spółkami a państwami, prowincjami, władzami miejskimi lub innymi analogicznymi osobami prawnymi i administracyjnymi.

f) Kontrakty spółek.

g) Kontrakty, dotyczące związków rodzinnych.

h) Kontrakty bezpłatne lub obciążające, zawarte w celu dobroczynnym lub aprowizacyjnym.

i) Wszelkie kontrakty donacyjne.

j) Kontrakty asekuracyjne i reasekuracyjne.

3. O ile warunki kontraktu są częściowo unieważnione, zgodnie z artykułem 11, inne warunki tego kontraktu nadal obowiązują, z zastrzeżeniem stosowania ustaw wewnętrznych, jak jest to przewidziane w § 2, o ile podział może być przeprowadzony. W przeciwnym wypadku kontrakt będzie uważany za całkowicie unieważniony.

II. Postanowienia specjalne do poszczególnych rodzajów kontraktów.

Pozycje na giełdach pieniężnych i towarowych.

a) Przepisy wydane podczas wojny przez oficjalne giełdy pieniężne lub towarowe, orzekające likwidację pozycji giełdowych, wziętych przed wojną przez osobę prywatną, która stała się stroną rozłączoną, są potwierdzone przez Wysokie Układające się Strony, jak również środki przewidziane w celu zastosowania tych przepisów z zastrzeżeniem:

velse licence dont les conditions, à défaut d'un accord, pourront être fixées par un Tribunal compétent dans le pays où ces droits existent.

Annexe à l'Article 11.

I. Dispositions générales.

1. Au sens des articles 11, 12 et 13, les personnes parties d'un contrat sont considérées comme séparées lorsque le commerce entre elles aura été interdit par les lois, décrets ou règlements d'un Etat dont l'une de ces parties était ressortissante ou sera devenu illégal de quelque manière que ce soit. Elles seront réputées avoir été séparées à partir de la date où le commerce aura été interdit ou sera devenu illégal de quelque manière que ce soit. L'expression „période de séparation” signifie la période pendant laquelle ce commerce était illicite.

2. Sont exceptés de l'annulation prévue à l'article 11 et restent en vigueur, sous réserve de l'application des lois, décrets et règlements internes pris pendant la guerre avant le 11 novembre 1918 ainsi que des clauses des contrats:

a) Les contrats ayant pour but le transfert de propriété de biens et effets mobiliers ou immobiliers, lorsque la propriété aura été transférée ou l'objet livré avant que les Parties ne soient devenues séparées.

b) Les contrats relatifs aux baux, locations et promesses de locations.

c) Les contrats d'hypothèques, de gage et de nantissement.

d) Les contrats de concession de mines, minières, carrières ou gisements.

e) Les contrats passés entre les particuliers ou des sociétés et des Etats, provinces, municipalités ou autres personnes juridiques ou administratives analogues.

f) Les contrats de société.

g) Les contrats relatifs aux statut familial.

h) Les contrats à titre gratuit ou onéreux ayant une portée charitable ou alimentaire.

i) Les contrats ayant constitué des libéralités de quelque nature que ce soit.

j) Les contrats d'assurance et de réassurance.

3. Si les dispositions d'un contrat sont en partie annulées conformément à l'article 11, les autres dispositions de ce contrat subsisteront, sous réserve de l'application de la loi interne, comme il est prévu au paragraphe 2, si la disjonction peut être effectuée. Dans le cas contraire, le contrat sera considéré comme annulé dans sa totalité.

II. Dispositions particulières à certaines catégories de contrats.

Position dans les bourses de valeurs et de commerce.

a) Les règlements faits pendant la guerre par les Bourses de valeurs ou de commerce reconnues, stipulant la liquidation des positions de Bourses prises avant la guerre par un particulier devenu partie séparée sont confirmés par les Hautes Parties Contractantes, ainsi que les mesures prises en application de ces règlements sous réserve:

- 1) iż będzie wyraźnie powiedziane, że transakcja będzie podlegała przepisom giełdy,
- 2) że przepisy te będą obowiązujące dla wszystkich,
- 3) że warunki likwidacji będą sprawiedliwe i uzasadnione.

b) Poprzedzający paragraf nie stosuje się do środków przedsięwziętych podczas okupacji na giełdach miejscowości, które były zajęte przez nieprzyjaciela.

Zastawy.

Uważana będzie za ważną, w wypadku nieuiszczenia zapłaty, sprzedaż zastawu ustanowionego jako gwarancja długu zaciągniętego przez jedną z oddzielnych stron, wtedy nawet, gdy nie można było zawiadomić właściciela, o ile wierzyciel działa w dobrej wierze i przedsięwziął należyte starania i ostrożności, i w tym wypadku właściciel nie będzie mógł wnosić żadnej reklamacji z powodu sprzedaży zastawu.

Papiery handlowe.

Jeśli jakaś osoba zobowiązała się przed lub podczas okresu rozłączenia do spłaty weksłu (effet de commerce) na skutek zobowiązania zaciągniętego przed wojną wobec drugiej osoby, stanowiącej obecnie stroną rozłączoną, to powyższa osoba obowiązana jest gwarantować za drugą w konsekwencji swego postępowania, pomimo tego, że strony są rozłączone.

Art. 12.

a) Na terytorjum Wysokich Układających się stron, w stosunkach między stronami rozłączonymi, wszystkie terminy dotyczące przedawnienia (prescription), umorzenia (peremption), lub wyłączenia (forclusion) będą zawieszane na przeciąg czasu rozłączenia, bez względu na to, czy rozpoczęte zostały przed początkiem rozłączenia czy potem; terminy te zaczną obowiązywać najwcześniej po upływie trzech miesięcy, od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy. Postanowienie to będzie stosowane do terminów przedstawienia kuponów procentowych i dywidendowych, jak również do przedstawienia w celu wypłaty papierów wylosowanych, lub płatnych z jakiegokolwiek innego tytułu.

b) Co się tyczy papierów handlowych, termin trzymiesięczny, przewidziany w § poprzednim, będzie się liczył od dnia ostatecznego zniesienia wyjątkowych rozporządzeń, stosowanych na terytorjach Mocarstwa zainteresowanego w tych walorach.

Art. 13.

W stosunkach między stronami rozłączonymi, żaden papier wartościowy nie będzie uważany za nieważny jedynie dlatego, że nie był przedstawiony do zaakceptowania lub do zapłacenia w terminach obowiązujących, jak również z powodu braku zawiadomienia trasantów lub indosantów o nieprzyjęciu lub niezapłaceniu, lub z powodu braku protestu albo niespełnienia jakiegokolwiek formalności podczas okresu rozłączenia.

- 1) Qu'il ait été prévu expressément que l'opération serait soumise au règlement de la Bourse.
- 2) Que ces règlements aient été obligatoires pour tous,
- 3) Que les conditions de la liquidation aient été justes et raisonnables.

b) Le paragraphe précédent ne s'applique pas aux mesures prises pendant l'occupation dans les Bourses des régions qui ont été occupées par l'ennemi.

Gages.

Sera considérée comme valable, en cas de non paiement, la vente d'un gage constitué pour garantie d'une dette due par une partie séparée alors même qu'un avis n'avait pu être donné au propriétaire, si le créancier a agi de bonne foi et en prenant les soins et précautions raisonnables, et, dans ce cas, le propriétaire ne pourra formuler aucune réclamation en raison de la vente du gage.

Effets de Commerce.

Si une personne s'est obligée, soit avant, soit pendant la période de séparation, au paiement d'un effet de commerce à la suite d'un engagement pris envers elle avant la guerre par une autre personne devenue partie séparée, celle-ci reste tenue de garantir la première des conséquences de son obligation, malgré le fait que les parties sont devenues séparées.

Art. 12.

a) Sur le territoire des Hautes Parties Contractantes, dans les rapports entre parties séparées, tous délais quelconque de prescription péremption ou forclusion de procédure seront suspendus pendant la durée de la séparation, qu'ils aient commencé à courir avant le début de la séparation ou après; ils recommenceront à courir au plus tôt trois mois après la mise en vigueur de la présente Convention. Cette disposition s'appliquera aux délais de présentation de coupons d'intérêts ou de dividendes et de présentation en vue du remboursement des valeurs sorties au tirage ou remboursables à tout autre titre.

b) En ce qui concerne les effets de commerce, le délai de trois mois prévu au paragraphe précédent partira du jour où auront pris fin définitivement les mesures exceptionnelles appliquées dans les territoires de la Puissance intéressée, relativement aux effets de commerce.

Art. 13.

Dans les rapports entre parties séparées, aucun effet de commerce ne sera considéré comme invalidé par le seul fait de n'avoir pas été présenté pour acceptation ou pour paiement dans les délais voulus, ni pour défaut d'avis aux tireurs ou aux endosseurs de non acceptation ou de non paiement, ni en raison du défaut de protêt, ni pour défaut d'accomplissement d'une formalité quelconque pendant la période de séparation.

Jeśli okres, podczas którego weksel powinienby być przedstawiony do zaakceptowania, lub do zapłacenia, lub podczas którego zawiadomienie o nieprzyjęciu, lub niezapłaceniu powinno być zakomunikowane trasantowi lub indosantowi, lub podczas którego weksel powinienby być zaprotestowany, upłynął podczas okresu rozłączenia i jeśli strona, która powinna przedstawić lub zaprotestować weksel, lub zawiadomić o nieprzyjęciu, lub niezapłaceniu, nie zrobiła tego podczas wzmiankowanego okresu, przyznany jej będzie termin przynajmniej trzymiesięczny po wejściu w życie niniejszej Umowy dla przedstawienia wekslu, zawiadomienia o nieprzyjęciu, lub niezapłaceniu lub dla zaprotestowania.

Art. 14.

Wysokie Ukladające się Strony postanawiają uznawać decyzje Mieszanych Trybunałów Rozjemczych, utworzonych zgodnie z działem VI-ym części X-ej Traktatu Pokojowego z Niemcami i z odpowiednimi działami innych Traktatów Pokojowych, jako ostateczne i uczynić je obowiązującymi na swych terytorjach.

Art. 15.

Żadna akcja nie może być wytoczona i żadna reklamacja nie może być dokonana ze strony Polski lub obywateli polskich z jednej strony, lub ze strony Belgji i jej obywateli z drugiej strony z powodu korzystania podczas wojny przez Rząd Polski lub Belgijski, lub jakąkolwiek osobę, działającą w ich imieniu, lub podług ich instrukcji, z prawa własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, które należały do osób, które się stały stronami rozłączonymi, ani też z powodu sprzedaży, wystawienia na sprzedaż lub używania produktów lub przyrządów wszelkiego rodzaju, do których te prawa się stosują.

Żadna akcja nie będzie wytoczona, i żadna rewindykacja nie będzie dokonana przez osoby zamieszkujące lub wykonywujące swój przemysł na terytorjum Polski z jednej strony i Belgji z drugiej strony, jak również przez obywateli tych Mocarstw, ani też przez osoby trzecie, którym te osoby przekazały swe prawa podczas wojny, z powodu korzystania z tych praw podczas wojny na terytorjum drugiej strony i któreby mogły być uważane, jako naruszające prawa własności przemysłowej, literackiej lub artystycznej, należących do osób, które się stały stronami rozłączonymi i które istniały w jakimkolwiek momencie podczas wojny i które będą wznowione zgodnie z przepisami artykułów 307 i 308 Traktatu Wersalskiego i artykułów analogicznych innych traktatów.

Art. 16.

Spory dotyczące interpretacji niniejszej Umowy przedłożone będą sędziemu polubownemu, naznaczonemu na skutek zgody między Wysokimi Ukladającymi się Stronami.

Si la période pendant laquelle un effet de commerce aurait dû être présenté à l'acceptation ou paiement, ou pendant laquelle l'avis de non acceptation ou de non paiement aurait dû être donné aux tireurs ou aux endosseurs, ou pendant laquelle l'effet aurait dû être protesté, est échue pendant la période de séparation, et si la partie qui aurait dû présenter ou protester l'effet, ou donner avis de non acceptation ou de non paiement, ne l'a pas fait pendant cette période, il lui sera accordé au moins trois mois après la mise en vigueur de la présente Convention pour présenter l'effet, donner avis de non acceptation ou de non paiement ou dresser protêt.

Art. 14.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent de considérer les décisions des Tribunaux arbitraux mixtes qu'elles ont constitués conformément à la section VI partie X du Traité de Paix avec l'Allemagne et aux sections correspondantes des autres Traités de Paix, comme définitives et de les rendre exécutoires sur leurs territoires.

Art. 15.

Aucune action ne pourra être intentée, ni aucune réclamation exercée par la Pologne ou les ressortissants polonais d'une part, ou par la Belgique ou ses ressortissants, d'autre part, à raison de faits d'utilisation pendant la guerre de droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique qui appartenaient à des personnes qui sont devenues parties séparées, par le Gouvernement de la Pologne ou de la Belgique ou une personne quelconque qui agissait en leur nom ou suivant leurs instructions, ni en raison de la vente ou de la mise en vente ou de l'utilisation de produits, articles ou appareils quels qu'ils soient, auxquels ces droits s'appliqueraient.

Aucune action ne sera intentée, ni aucune revendication exercée, par des personnes résidant ou exerçant leur industrie sur le territoire de la Pologne, d'une part, et de la Belgique, d'autre part, ni par les ressortissants de ces Puissances, ni par des tiers auxquels ces personnes auraient cédé leurs droits pendant la guerre, à raison de faits d'utilisation qui se seraient produits sur le territoire de l'autre partie pendant la guerre et qui auraient pu être considérés comme portant atteinte à des droits de propriété industrielle ou à des droits de propriété littéraire ou artistique, qui appartenaient à des personnes devenues parties séparées et qui existaient à un moment quelconque pendant la guerre et qui seront rétablis conformément aux prescriptions des articles 307 et 308 du Traité de Versailles ou des articles analogues des autres Traités.

Art. 16.

Les contestations relatives à l'interprétation de la présente Convention seront soumises à un arbitre désigné à la suite d'un accord entre les Hautes Parties Contractantes.

Art. 17.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana i ratyfikacje będą wymienione w Brukseli, możliwie jak najprędzej.

Wejdzie ona w życie 30 dnia po wymianie ratyfikacji.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszą Umowę.

Sporządzono w podwójnych egzemplarzach w Brukseli, dnia trzydziestego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego drugiego roku.

Wł. hr. Sobański

Henryk Jaspar

Art. 17.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées, à Bruxelles, aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention.

Fait, en double, à Bruxelles, le trentième jour du mois de décembre 1922.

L. Sobański

Henri Jaspar

Zaznajomiwszy się z powyższą Umową uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości jak i każde z zawartych w niej postanowień, oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie ściśle stosowana.

Na dowód czego wydaliśmy akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

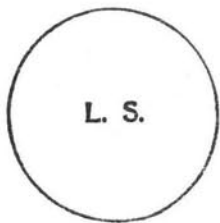
W Warszawie, dnia 22 sierpnia 1923 r.

S. Wojciechowski

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Polskiej

Prezes Rady Ministrów
Witos

Minister Spraw Zagranicznych
M. Seyda

Après avoir vu et examiné la dite Convention Nous l'avons approuvée et approuvons en toutes et chacune des dispositions, qui y sont contenues, déclarons, qu'elle est acceptée, ratifiée et confirmée, et promettons, qu'elle sera inviolablement observée.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République Polonaise.

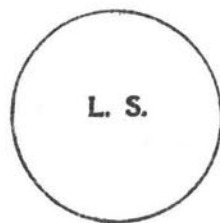
A Varsovie, le 22 août 1923.

S. Wojciechowski

Par le Président de la République
Polonaise

Le Président du Conseil des Ministres
Witos

Le Ministre des Affaires Etrangères
M. Seyda

835.

Oświadczenie Rządowe

z dnia 28 września 1923 r.

w przedmiocie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji Polsko-Belgijskiej, dotyczącej pewnych kwestji, odnoszących się do majątków, praw i udziałów, podpisanej w Brukseli dnia 20 września 1923 roku.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że dnia 20 września 1923 roku została dokonana wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Konwencji Polsko-Belgijskiej, dotyczącej pewnych kwestji, odnoszących się do majątków, praw i udziałów, podpisanej w Brukseli dnia 20 września 1923 roku.

Minister Spraw Zagranicznych: *M. Seyda*